

Inspiratiedagen Platform Toekomst Parochiekerken

Burgerberaad Kerkenbeleidsplan Voeren

Tienen, 02.10.2025

Waarover gaan we het hebben?

De vraag aan Levuur

Overwegingen die meespelen

Creatief proces

Procesarchitectuur

Burgerberaad als antwoord

Wat is een burgerberaad?

Hoe pakken we de opstart van zo'n burgerberaad aan?

Met dank aan de gemeente Voeren...

Projectstructuur

Kerngroep

Drie workshops van het burgerberaad

Publieksmoment

Workshop 1

Workshop 2

Workshop 3

Publieksmoment

En nu?

De vraag aan Levuur

“We willen graag onze burgers betrekken bij het uitdenken van een visie op onze parochiekerken”

2024: Kerkenbeleidsplan in opmaak door ambtenaar Roland Vanmuysen en ondersteund door Veerle Vansant, IOED (indienen april)

Basis parochiaal plan (uitgewerkt in 2024 door 2 mensen van lokaal kerkenbestuur)

Voerenaar betrekken om een bredere en gedragen visie te bekomen.

Voorstel van de gemeente om een bijeenkomst met stakeholders per parochiekerk of cluster van parochiekerken te doen.

Wat speelt er allemaal mee? Wat zijn ontwerpcriteria en wat leidde ons tot een stevige procesarchitectuur?

Gemeente Voeren, 4412 inwoners, complexe context omwille van

- Ligging (Vlaanderen-Wallonië-Nederland)
- Faciliteitengemeente
- Uitgestrektheid met lage bevolkingsdichtheid van 60inwoners/km² tov 358/km² in de rest van de provincie Limburg
- Parochies nog sterk op zichzelf + allemaal eigen Nederlandstalig en eigen Franstalig gemeenschapscentrum, allemaal eigen processie..., gesloten gemeenschappen
- Toerisme

Parochiaal plan: alle zes kerken voor het liturgisch gebruik behouden

- Moelingen en St.-Martens-Voeren: zondagskerken, waar elke week een eucharistieviering plaatsvindt
- Remersdaal en St.-Pieters-Voeren als prioritaire kerken
- Teuven en 's-Gravenvoeren liturgische vieringen aanbieden zolang hiervoor de materiële condities vervuld zijn

Geen of nauwelijks 'ervaring' met participatie in de gemeente maar wel veel engagement en interesse (vooral vanuit de dienst communicatie)

Wat speelt er allemaal mee? Wat zijn ontwerpcriteria en wat leidde ons tot een stevige procesarchitectuur?

Kleine kerngroep opgericht om samen noden, wensen en mogelijkheden te verkennen: Veerle (IOED), Roland (dienst omgeving Voeren), Erika (dienst communicatie Voeren) en Joris (burgemeester Voeren) en Levuur.

Als we **toekomstgericht** willen werken en een bredere groep Voerenaren willen bereiken dan enkel de kerkgangers van een specifieke parochie, hebben we **iets anders** nodig.

Er is nood aan een **diverse groep** Voerenaren die vanuit een **helikopterblik** naar het **geheel van de gemeente en naar alle kerken** kan en wil kijken.

Wat kan niet? Timing en budget te beperkt om een langlopend traject te doen met een **combi van online** (mogelijkheden van het bereiken van een brede groep) **en offline bijeenkomsten** met stakeholders.

Hier ontstaat het idee van een **burgerberaad**, een burgerpanel samengesteld door loting

DOELSTELLINGEN VAN HET GEHELE TRAJECT

Inhoudelijk:

Deelnemers zijn voldoende geïnformeerd zodat er een gemeenschappelijke kennisbasis ontstaat de deelnemers ook op een gefundeerde manier kunnen meedenken.

Een diverse groep van burgers doet voorstellen aan het bestuur over de manier waarop zij de toekomstige invulling van de parochiekerken van Voeren zien. Ze spreken zich uit over het geheel.

Procesmatig:

We werken met een diverse groep van Voerenaars, verspreid over de gemeente.

Burgers voelen de kracht van dialoog en participatie om samen tot gedeelde inzichten te komen en wat hen evt in staat stelt om later ook meer deze dialoog op te zoeken.

De gemeente leert ook van de aanpak van participatie.

Duik eens in de diepte

Hoe een burgerberaad een zinvolle aanpak kan zijn bij complexe uitdagingen.

Webinar op basis van een workshop in het kader van de
Dag van het Betrokken Bestuur 2025 - Iedereen Winwoner (6/2)

Donderdag 15 mei 2025

Een samenwerking van

**DAG VAN HET
BETROKKEN
BESTUUR**

Wat is een burgerberaad en voor welk soort uitdaging is het geschikt?

Wat? Een burgerpanel samengesteld door loting, tijdelijk voor een thema, permanent voor meerdere uitdagingen.

Geen doel op zich

Doelstellingen = doelstelling van elk kwaliteitsvol participatief traject

Specifiek

- Echt in de diepte gaan
- Complexe uitdagingen
- Expertenkennis en ervaringskennis
- Komen tot aanbevelingen (voor het beleid)
- Diversiteit
- Uitdagingen waarbij heel veel stakeholders betrokken zijn

Cases

Mobidolen,
mobiliteitsplan Olen

Afvalophaling,
Invoco/Interza

Kerkenbeleidsplan
Voeren

Hoe organiseer je een burgerberaad op een kwaliteitsvolle manier? 4 stappen

Stap 1: Uitdagingen scherp
Stakeholdersanalyse
Ontwerpcriteria

Stap 2 Loting (uit bevolkingsregister)
Brief (gouden ticket) met
kandidaatstelling
Extra info

Stap 3 150% van gewenste aantal
Motivatie
Verwachtingen

Stap 4: Samenstelling en reservelijst

Hoe organiseer je een burgerberaad op een kwaliteitsvolle manier? Vier stappen

Hoe werken we onderling samen?

Aantal sessies ifv complexiteit

Procesarchitectuur (macro, meso, micro)

Info en kennis

Relatie met beslissingnemers

Opnemen in procesarchitectuur

Transparantie en vertrouwen

Terugkoppelen

Betrokkenheid

Breder uitreiken

Olen infomarkt

Voeren: life sessies

Brede publiek betrekken bij burgerberaad

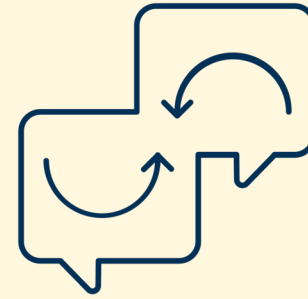
Waarom?

- iedereen de kans geven om betrokken te worden en impact te hebben
- verrijking van de deliberatie met creativiteit van brede publiek of beter zicht krijgen op de uitdagingen
- nood vanuit het burgerberaad voor bepaalde input (vb doelgroepen)
- aftoetsing van aanbevelingen

Brede publiek betrekken bij burgerberaad

Hoe?

- 1 traject, brede publiek niet als apart traject
- input van brede publiek als bron van info, naast vb experts
- wisselwerking tussen gelote burgers en brede publiek
- mogelijk voor, tijdens en na de deliberatie
- ook voor brede publiek zorgen voor motivatie, impact, transparantie

Burgerberaad: kerkenbeleidsplan
Conseil Citoyen: plan de gestion des
églises

Programma voor vanavond...

Programme pour ce soir...

- Verwelkoming en kennismaken met elkaar
  - Informatief luik in 4 hoeken
  - Pauze
  - Inzichten verzamelen en delen met elkaar
  - Volgende stap en check-out
-
- Accueil et se rencontrer
  - Partie informative aux 4 coins
  - Pause
  - Recueillir et partager des idées entre nous
  - Étape suivante, fin

Wie is hier allemaal?
Qui sont les gens ici?

Hoe werken we fijn samen aan de tafels, met elkaar en onder begeleiding van de tafelbegeleider? Comment travaillons-nous bien ensemble aux tables, les uns avec les autres et sous la supervision du guide de table

- ? De **tijd** is altijd beperkt; zorg er samen voor dat iedereen er een deeltje van kan gebruiken.
- Niemand heeft het alleenrecht op de waarheid; iedereen is hier op een of andere '**expert**'.
- Overtuigen van je eigen gelijk hoeft niet; een verbindende **dialogoog** op gang brengen is veel 'rijker'.
- Steek voorafnames even weg en wees vooral **nieuwsgierig** naar wat anderen willen en kunnen inbrengen.

- Le **temps** est toujours limité ; travaillons ensemble pour que chacun puisse en utiliser un morceau.
- Personne n'a le monopole de la vérité ; tout le monde ici est un « **expert** » sur un sujet ou un autre.
- Vous n'avez pas besoin de convaincre les gens que vous avez raison ; Initier un **dialogue** de connexion est beaucoup plus « riche ».
- Mettez de côté vos idées préconçues et soyez **curieux** de ce que les autres veulent et peuvent apporter.

Welkom door burgemeester Joris Gaens

Opstart...

Ga op een lijn staan op basis van leeftijd.
Zonder te praten met elkaar!

Startup...

Alignez-vous en fonction de l'âge.
Sans se parler !

We vormen duo's en interviewen elkaar achtereenvolgens

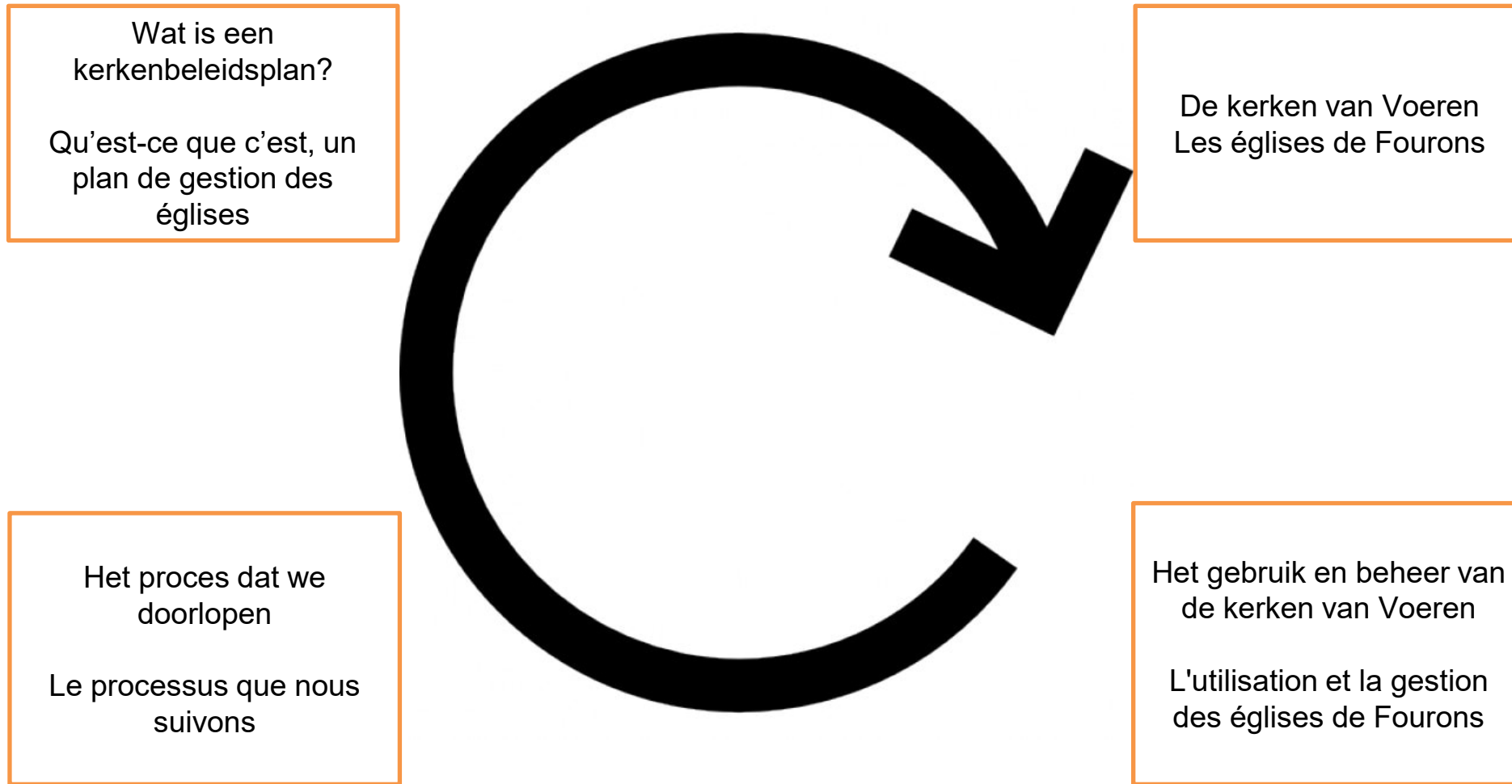
Nous formons des duos et nous nous interviewons les uns après les autres

Interview elkaar kort en krachtig (5' per interview en dan de rollen omkeren).
Ga niet in discussie maar wees vooral heel nieuwsgierig naar de input van je gesprekspartner.
Vraag door, door middel van korte, kernachtige vraagjes zoals: wat maakt dat je dit zo zegt, kan je hier een voorbeeld van geven, hoe komt het dat ...
Ga heel kort in op vraag 1 en 2 en hou de meeste tijd over voor vraag 3.

1. WIE BEN JE EN WAAR WOON JE?

2. WAT IS JE JOB/DAGELIJKSE BEZIGHEID?

3. WAAROM BEN JE HIER? WAT HEEFT JOU GETRIGGERD OF UITGEDAAGD OM HIER TE ZIJN?

*Maak je eigen nota's in je schriftje!
Prenez vos propres notes dans votre carnet !*

Noteer de antwoorden op deze vragen in je schriftje
Notez les réponses à ces questions dans votre cahier

Wat heb ik geleerd? Wat was nieuw voor mij? Wat wil ik zeker meepakken?

Waarover heb ik nog een (verhelderende) vraag?

Welke informatie mis ik?

Qu'ai-je appris ? Qu'est-ce qui était nouveau pour moi ? Qu'est-ce que je veux absolument emporter avec moi ?

Sur quoi d'autre ai-je une question (de clarification) ?

Quelles informations me manquent ?

Maak samen, per tafel, onder begeleiding van je tafelbegeleider een poster (evt. drie flappen) met de antwoorden op jullie vragen.

Ensemble, par table, sous la conduite de votre guide de table, réalisez une affiche (éventuellement trois volets) avec les réponses à vos questions.

Wat heb ik geleerd?
Wat was nieuw voor mij? Wat wil ik zeker meepakken?

Qu'ai-je appris ?
Qu'est-ce qui était nouveau pour moi ?
Qu'est-ce que je veux absolument emporter avec moi ?

Waarover heb ik nog een (verhelderende) vraag?

Sur quoi d'autre ai-je une question (de clarification) ?

Welke informatie mis ik?

Quelles informations me manquent ?

Volgende stappen – étapes suivantes

- Sessie 2 op **donderdag 13 februari om 19h00 in het Dorpshuis te Teuven, Gieveldstraat**
Welke ideeën, noden, wensen en mogelijkheden zijn er voor de kerken in Voeren?
- Sessie 3 op **dinsdag 25 februari om 19h00 in het Paviljoen aan het Veltmanshuis, Kwinten**
- We stellen onze inzichten voor aan de Voerenaren op **dinsdag 18 maart om 19h00 in VCC Voerpoort, Dorpsstraat**

- Séance 2 le **jeudi 13 février à 19h00 au « Dorpshuis » de Teuven, Gieveldstraat**
Quelles idées, quels besoins, quels souhaits et quelles possibilités existent pour les églises de Fourons ?
- Séance 3 le **mardi 25 février à 19h00 au Pavillon du Veltmanshuis, Kwinten**
- Nous présenterons nos idées aux habitants de Fourons le **mardi 18 mars à 19h00 au VCC Voerpoort, rue du Village**

Het laatste woord is aan u...
Hoe was het vanavond?

Le dernier mot vous appartient...
Comment s'est passée votre soirée ?

Agenda Sessie 2

Verwelkoming, check-in en terugblik naar sessie 1

Ronde 1: toekomst oefening

Ronde 2: ruimte vragen in Voeren

Ronde 3: inspiratie/foto-oefening

Volgende stappen en check out

21:30 -> Klaar!

Voor welke functies zouden de Voerense parochiekerken plaats kunnen bieden?

We zoeken ruimte voor...

Waarom kan deze functie wel?

Waarom kan deze functie niet?

1, Kinderopvang

2, Erfgoeddepot

3, Ruimte om erfgoedobjecten te tonen en startpunt rondleiding

4, Indoor zachte recreatie (toerisme)

5, Centraal archief kerkbesturen

6,

7,

8,

9,

1,

2,

3,

4,

5,

6,

7,

8,

9,

1,

2,

3,

4,

5,

6,

7,

8,

9,

Voor welke functies zouden de Voerense parochiekerken plaats kunnen bieden?

We zoeken ruimte voor...

- 1, Naschoolse Kinderopvang
- 2, Erfgoeddepot
- 3, Voldoende ruimte om erfgoedobjecten te tonen en startpunt (toeristische) rondleiding
- 4, Indoor zachte recreatie (toerisme)
- 5, Centraal archief kerkbesturen
- 6, ...Studeerplek
- 7, ...Mitgeansplek
- 8, ...Supermarkt
- 9, ...Podium voor (volks/kinder...)theater
- 10, ...Bezinningsruimte, ook voor jeugd
- 11, Cinema
- 12, Dansschool
- 13, Yogacentrum

Waarom kan deze functie wel?

- 1, ✓
- 2, ✓
- 3, Goede bestemming, weinig aanpassingen nodig
- 4, Mooie bestemming, gehoppeld aan bezoekerscentrum?
- 5, Constante temperatuur
- 6, Rustige plek, uitnodigend
- 7, Goede ruimte
- 8, ✓
- 9, 11, Weinig aanpassingen nodig

Waarom kan deze functie niet?

- 1, Te weinig daglicht + comfort (regelgeving)
- 2, Te veel margin-idee
- 3, ✓
- 4, Personeelsaspect
- 5, Klimaat > vocht?
- 6, Energie / verwarmen
- 7, Overlast, weinig respectvol
- 8, Past niet in gebouw
- 9, + 11
- 10 + 13 kunnen samen / naast elkaar

Agenda Sessie 3

19u Onthaal

19u10 Check-in, terugkoppeling sessie 2

19u50 Opdracht: maak een mooi, toekomstproof scenario voor (de kerken van) Voeren

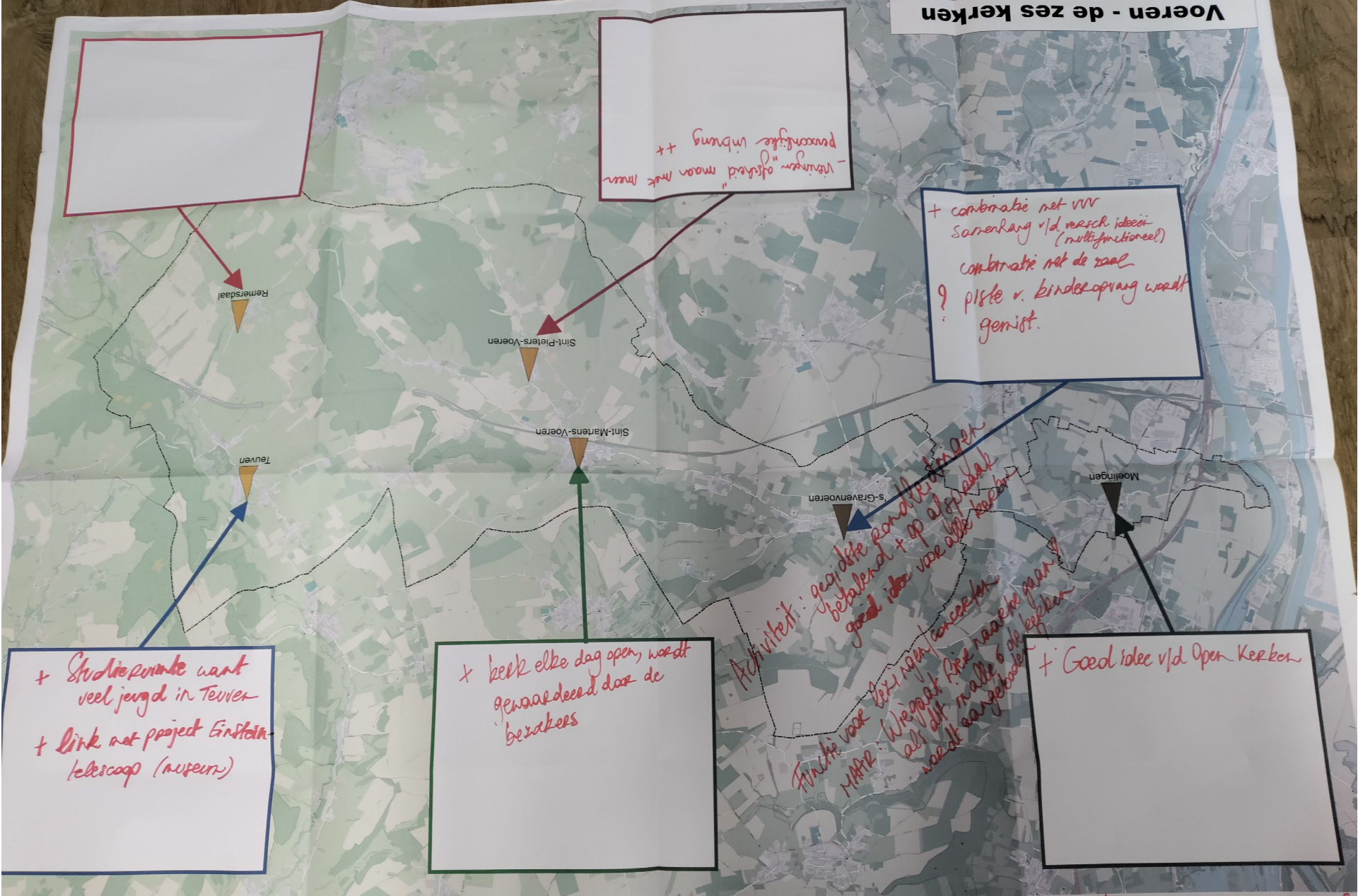
20u40 Presentaties van scenario's

21u10 Voorbereiding sessie 18/03

21u20 Check-out

21u30 Einde!

Voeren - de zes kerken

- veringen "afstreek" maar met meer
- persoonlijke inbrenging ++

+ combinatie met vvv
samenhang v/d versch ideeën
(multifunctioneel)
combinatie met de zaal
? piste v. kinderopvang wordt
gemist.

+ Studiepunten want
veel jeugd in Teuven
+ link met project Einsteijn
telescoop (museum)

+ kiek elke dag open, wordt
gevoerd door de
bezoekers

Activiteit: gegidde fondaten v/d Open
kerken + go af op school
goed idee voor alle kerken
Functie voor de 1 nym / concepten
MAP: Wie gaat mee naar de man
als dit in alle 6 de kerken
wordt aangehouden?

+ Goed idee v/d Open Kerken

Bezorgdh: ? Wie gaat deze ideeën realiseren, organiseren, ... ?
Veel need aan vrijwilligers ?
Wat is het financ. plaatje v. deze ideeën ?

Agenda Sessie Brede Publiek

- 19u Onthaal
- 19u10 Verwelkoming door Burgermeester
- 19u20 Check-in
- 19u35 Infoluik Burgerberaad/Kerkenbeleidsplan
- 20u20 Pauze
- 20:25 Voorstellen Burgerberaad door leden van het burgerberaad
- 20u40 Feedback op voorstellen in subgroepjes
- 21u15 Delen van de oogst
- 21u25 Bedanking door Joris
- 21u30 Check-out

Verwelkoming burgemeester

- Doel van het Burgerberaad traject
- Voorstelling Christos Knieper, medewerker van het Bisdom Hasselt
  - But du traject du Conseil des Citoyens
  - Présentation Christos Knieper, collaborateur Diocese de Hasselt

Rode kerken / églises rouges (Guy)

Prioritaire kerken met Eucharistie via een beurtrol;
bij- of nevenbestemmingen mogelijk

SINT-PIETERS-VOEREN:

- Niet kerkelijke diensten
- Afscheidsvieringen (eigen invulling geven aan afscheid met foto's, muziek, persoonlijke inbreng... Soms is het erg druk bij de begrafenisondermemer terwijl de lokale kerk leeg is, dat kan dus opgevangen worden: een onpersoonlijke locatie kan dan vervangen worden door een lokale, warme kerk.
- Columbarium
- Meer relatie leggen met kasteel en visvijvers, vb voor huwelijken, retraites...; evolueren naar een plaats voor het restaurant Piscicultuur van de commanderie.

REMERSDAAL:

- Niet kerkelijke diensten
- Afscheidsvieringen
- Columbarium
- Open kerk
- Concerten en tentoonstellingen, vb van lokale kunstenaars
- Gegidste rondleidingen op bepaalde uren

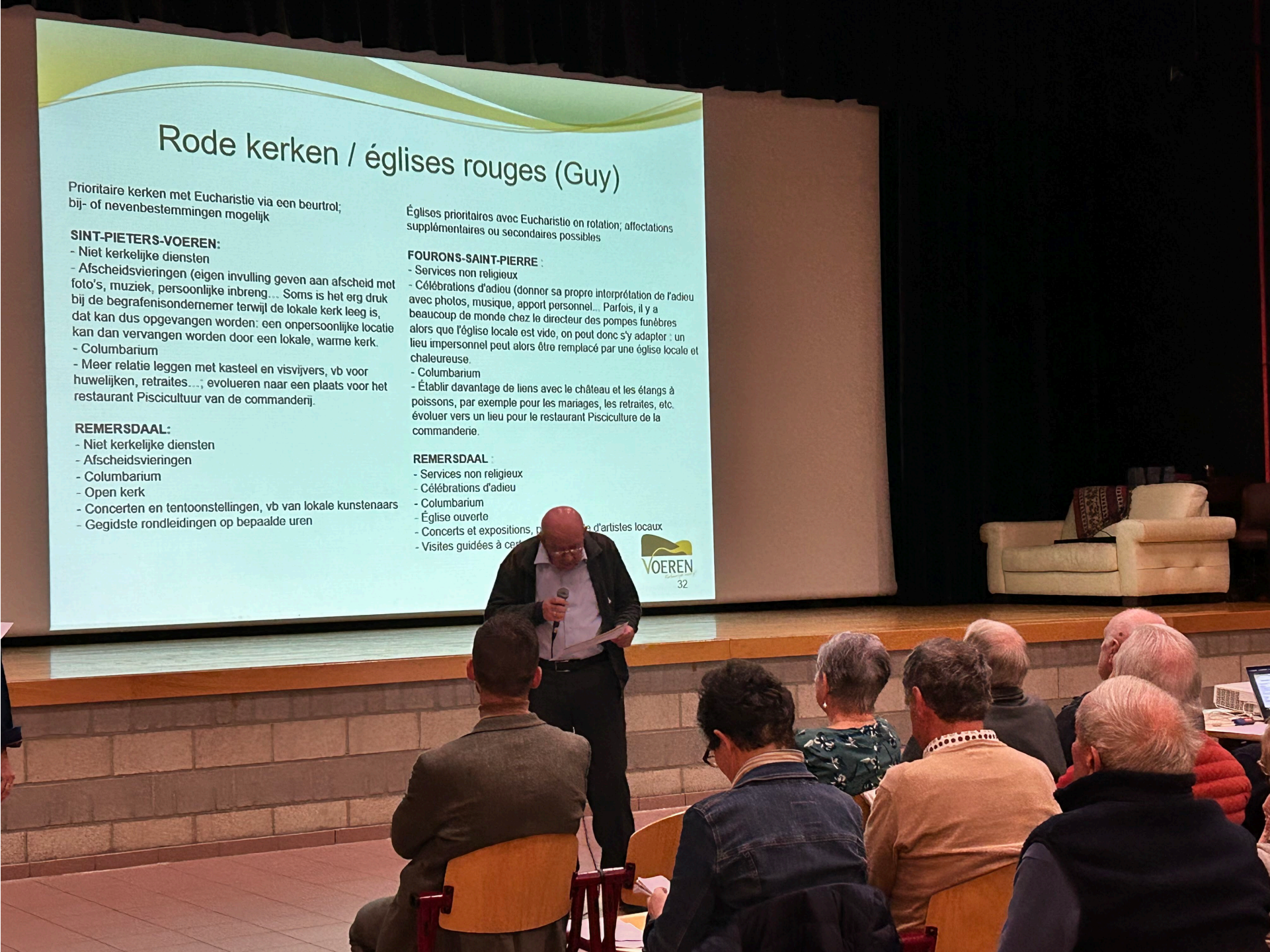
Églises prioritaires avec Eucharistie en rotation; affectations supplémentaires ou secondaires possibles

FOURONS-SAINT-PIERRE :

- Services non religieux
- Célébrations d'adieu (donner sa propre interprétation de l'adieu avec photos, musique, apport personnel... Parfois, il y a beaucoup de monde chez le directeur des pompes funèbres alors que l'église locale est vide, on peut donc s'y adapter : un lieu impersonnel peut alors être remplacé par une église locale et chaleureuse.
- Columbarium
- Établir davantage de liens avec le château et les étangs à poissons, par exemple pour les mariages, les retraites, etc. évoluer vers un lieu pour le restaurant Pisciculture de la commanderie.

REMERSDAAL :

- Services non religieux
- Célébrations d'adieu
- Columbarium
- Église ouverte
- Concerts et expositions, par exemple de artistes locaux
- Visites guidées à certaines heures

KERKENBELEIDSPLAN VOEREN

april 2025

Succesfactoren

Formule van Burgerberaad heeft hier echt gewerkt

Diversiteit aan burgers waardoor verscheidene perspectieven aan bod konden komen

Lokaal bestuur Voeren en IOED

- Vertrouwen
- Zichtbaarheid van de burgemeester
- Logistieke ondersteuning
- Tafelbegeleiders

Mooi inhoudelijk resultaat; voorstellen volledig opgenomen in Kerkenbeleidsplan en plan is ondertussen goedgekeurd

Meer info? www.levuur.be of annemie@levuur.be

Bedankt!

